

BÁCSBOKOD

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	3
2. Bácsbokod bemutatása	5
3. Örökségünk	10
4. Jellemző építészeti karakterek bemutatása Bácsbokod községben	13
5. Építészeti útmutató	19
Telepítés	
Magasság	
Tetőhajlásszög	
Tetőforma	
Színek	
Kerítések	
Kertek	
Erkélyek, tornácok	
Anyaghasználat	
Ajtók, ablakok	
Homlokzatképzés	
Részletek	
6. Mai példák	33
7. Utcák, terek	35
8. Hirdetések, reklámtáblák	37
Impresszum	38

BEVEZETÉS

1

Bácsbokod Nagyközség településképi arculati kézikönyvén keresztül szeretnénk megmutatni az olvasóknak, természeti és épített értékeinket. A könyv az itt lakóknak is szól, akik ugyan mindennap találkoznak velük, de lehet, hogy már fel sem tűnik számukra egy - egy ház, kerítés, park szépsége. Szeretnénk, ha büszkéek lennének értékeinkre és éreznék a súlyát, hogy saját építő tevékenységük során is formáljuk környezetünket.

A kézikönyv nem lezárt dokumentum, hanem egy folyamatosan bővíthető, formálható kiadvány.

4 | Bevezetés

Célunk a szemléletformálás, jó példákon keresztül felhívni a figyelmet, a rendezettség és az összhangok fontosságára.

Reméljük sikerül a települést ezen a kézikönyvön keresztül jobban megismerni és azoknak akik még nem jártak nálunk kedvet csinálni, hogy felkeressék Bácsbokodot!

BÁCSBOKOD BEMUTATÁSA

2

Bácsbokod (horvátul: *Bikić*, németül: *Wikitsch*) Bács-Kiskun megyében, a Bácsalmási járásban, a 46° 7' földrajzi szélesség és a 19° 9' földrajzi hosszúság alatt, a Dunától 20 kilométerre, keletre, a *Bácskában* fekszik. Észak felé fokozatosan emelkedik. A tengerszint feletti magassága 110 és 125 méter között van. Igen jó, termékeny a földje. Területe 11 ezer 109 kataszteri hold, hullámos, enyhén dombos vidék. A falu **északon** Csávollyal és Felsőszentivánnal, **nyugaton** Bajával, **délnyugaton** Vaskúttal, **délen** Bácsborsóddal, **keleten** Bácsalmással, északkeleten Mátételkével határos. A község igen régen, körülbelül a honfoglalás óta lakott terület. Ezt bizonyítják a XX. század során feltárt Árpád-kori sírok. Hogy kik voltak az őslakók, nehéz lenne megállapítani. Tény, hogy a Füstös-domb alatt folyó **Nádágy** medrében egy kőkalapácsot találtak. A falu határában az 1884-85-ös vasútépítés közben találtak rá az Árpád-kori temetőre. A község folyója a **Nádágy folyó** amely „... - kissé állandóbb vizű, mint a Bácskában található sok más ér. – Felső szt. Ivánból (Felsőszentiván) és Csávolyból (Csávoly) ered két ágban, melyek délfelé haladva Bikity (Bácsbokod) előtt félúton egyesülnek, és Bikityen s Borsodon (Bácsborsód) át Rigica (Regőce) felé sietnek.

Egy másik ér, amely Mateovics (Mátételke) és Almás (Bácsalmás) határában keletkezvén délre halad, Madaras alatt a Jezer tavat alkotja s Madaras alatt nyugatra, majd ismét délre és újra nyugatra fordul, Katymár alatt is délnyugatra halad, míg Rigica (Regőce) előtt az említett Kigyós-sal találkozik. – Az így megerősödött Kigyós számtalan kis mocsarat és kitérést képezve délnyugati irányban halad tovább Koluth (Küllöd) felé, a koluthi tavon átmenve Bezdán felé megy tovább délre, és végre egy ásott csatornába Bortány (Bartány) pusztában Monostorszeg (Bácsmonostor) és Zombor között a Ferenc csatornába szakad.” – írta le a XX. század elejének megfelelő állapot szerint a térség vízhálózatát Iványi István.

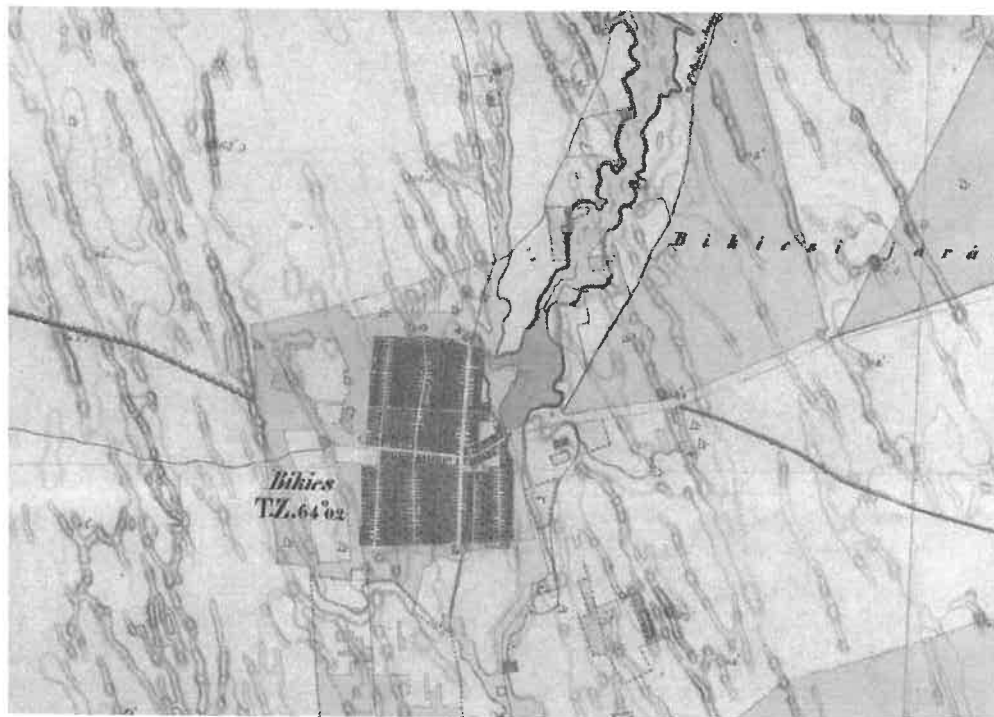
1. ábra Az Első Katonai Felmérés (1763-1787)

6 | A település bemutatása

A honfoglaló magyarság a területen annak idején szláv lakosságot talált. Magyarok, szerbek, kunok, dalmátok és németek telepedtek le e területen. Az első írásos emlék **I. Endre király** idejéből származik, ekkor már szerepel „*Büked*” település neve egy birtokviszályt megőrkítő dokumentumon. **Szent László király** idejében a pécsváradi apátsághoz tartozott Büked puszta, amelyen fontos kereskedelmi út, a **Káliz** vezetett keresztül. A mohamedán káliz kereskedők közlekedtek rajta, mert csak itt volt híd a **Nádágy folyón**. A település neve az évszázadok alatt többször változott. Írásos emlékek őrzik az alábbi neveket: *Büked*, *Bükedegyháza*, *Bukud*, *Bököd*, *Bikittyta*, *Bikity*, *Bokod*. A 13. században a tatár végigpusztította a Duna-Tisza közét, így Bukud település sem kerülhette el a sorsát, de teljesen mégsem néptelenedett el. A tatárok elől a lakosság a Nádágy folyó melletti **Branovai erdőbe**, a mocsaras ingoványba menekült. A tatárok kivonulása után, igaz a település nehezen, de talpra állt. A törökök a mohácsi csata után ideiglenesen elfoglalták Baját és környékét, így Böködöt is. A törökök kegyetlenkedései elől dalmát és szerb menekültek érkeztek a térségbe. A hódoltság alatt mintegy 200-300 lakosa lehetett **Bikittyának**. Már ebben az időben **nemzetiségi település lett** (*magyarok, szerbek, dalmátok, kunok*), amely településkarakterisztikát mind a mai napig büszkén viseli. A Rákóczi szabadságharc idejében, a kalocsai érsek adózó ívén 1706-ban, mint elpusztult település szerepelt.

Egy **1835. áprilisi** egyházi kimutatás szerint az alábbiak szerint alakult a lakosság nemzetiségi megoszlása: **Hungari**: 1006 fő, **Illyri**: 1280 fő, **Germani**: 748 fő. Sok helyi német család őseit a Bajorország déli területeiről érkező sváboktól eredeztetik. A XIX. század elejétől lendületet vesz a lakosságszám növekedése, így 1848-ban már 2864 római katolikus van a községben, melyet a

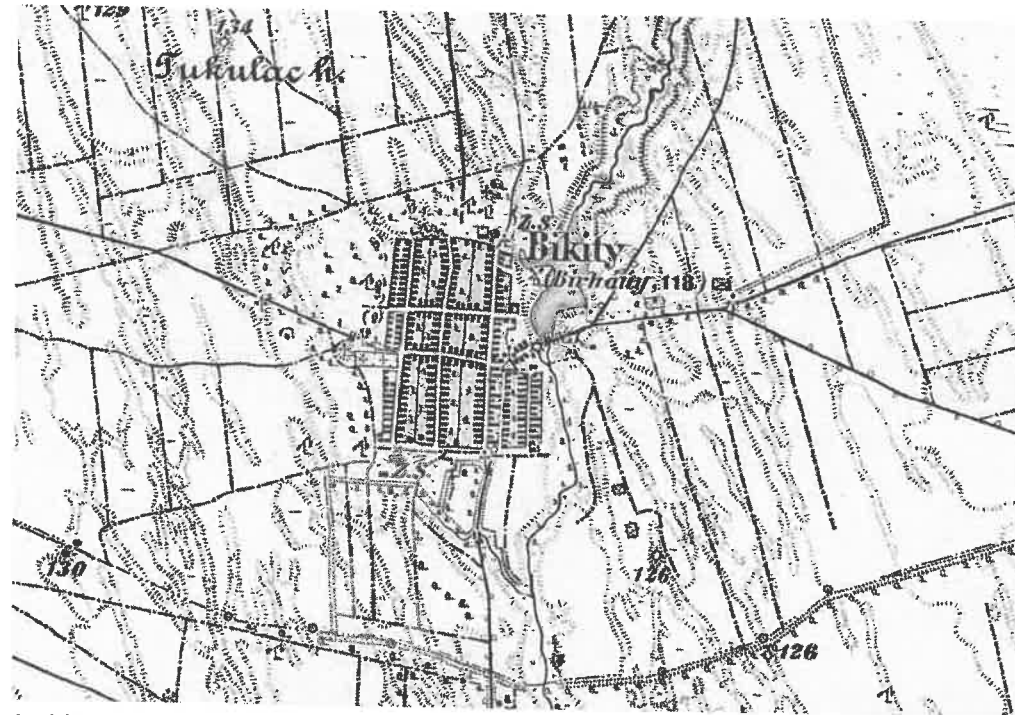
1. térkép A Második Katonai Felmérés (1806-1869)

Az **1848-49-es forradalom és szabadságharc** idején a lakosság egy része Kossuth seregében, a másik része az osztrák császári seregben teljesített szolgálatot. A császári csapatok 1849 februárjában elfoglalták Baját és Zombort, így Bikity is hasonló sorsra jutott. A szabadságharc bukása után a német lakosság száma ismét növekedésnek indult.

A község **1904. március 7-én** hosszas vita után kapta új nevét; **Bácsbokod**. Az első világháborút megelőző időszakban a lakosság összetétele erősen megváltozott. Az 1909-es adatok szerint a németek létszáma ekkor 1724 (41 %), a magyaroké 1668 (39 %), a bunyevácoké 828 (20 %). A község lakóinak száma ekkor **4224**.

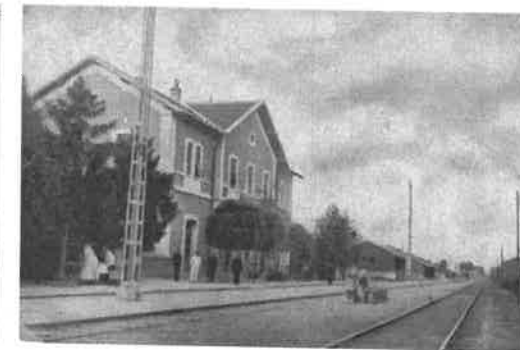
Az első világháború időszakáról hiteles képet - fennmaradt írásos dokumentumok hiányában - nehéz adni. A hadkötelesek anyanyelvük, és a nemzetiségek százalékanak arányában kaptak behívót. A bácsbokodiak különböző frontokon harcoltak, így megjárták az olasz, orosz és a szerb harctereket is. Sokan hősi halált haltak, vagy fogságba estek, a nagy világégés rányomta bélyegét az itt élők mindennapjaira is.

2. térkép A Harmadik Katonai Felmérés

Bácsbokod nemzetiségi lakossága a történelem folyamán legtöbbször jól megvolt egymással. Kezdték megérteni egymást minden tekintetben, átvették egymás szokásait is. A javuló kapcsolatot és a természetes szegregáció eltűnését mutatja, hogy a 20. század második felére lényegesen megemelkedett a vegyes házasságok száma.

Bácsbokod települési múltja alapján 18. sz.-i telepesfalu, gazdasági tevékenysége a 19. sz. végén erőteljesen átalakult, ami fejlődését gyorsítani tudta.

8 | A település bemutatása

A 2011-es népszámlálás adatai alapján lakosságszáma, 2789 volt. Ekkor lakosságából 84,19% magyar, 11,34% német, 3,60% horvát, 0,21% szerb valamint 0,64% cigány nemzetiségűnek vallotta magát. Bácsbokodot sem kerülte el a vidéki településekre jellemző népességcsökkenés. A 1945 előtt a lakosságszám mintegy 4000 főt tett ki, a 2011-es adatok szerint ez a szám mára jelentősen kisebbre olvadt.

Bácsbokod típusos 18. sz.-i sakktablás, zárt telepesfalu, mely jelentéktelen külterületi népességgel rendelkezik. A község német telepesei országon belüli „másodlagos” telepítés révén kerültek ide. A településszerkezetre a sakktabla alaprajzú, egyenes, párhuzamos utcavezetés jellemző. A telkek utca felé néző felén az épületek és az udvar, a belső sávjain a kertek foglalnak helyet. A telektömböket a téglalap alakú telkek kettős sora jellemzi. Jelentős szerkezeti elem a települést átszelő két főút találkozásánál kialakult ősi településmag, melynek központi eleme a római katolikus templom.

Az elmúlt huszonnyolc év során, minden nehézség ellenére a község tenni akarása, jó szándéka rányomta pozitív bélyegét a község képére. Sportcsarnok épült, megújult az óvoda, a Meizl Ferenc Művelődési Ház és Könyvtár, valamint az Idősek Klubja, folyamatosan bővül a Falumúzeum is, létrejött a Kegyeleti Park. A község térségében csernozjomos löszös síkság található, amely kedvez a mezőgazdaságnak. Bácsbokodon mezőgazdasági feldolgozó üzem működik, amely a település fejlődési irányát is jelöli.

A legifjabbak játszóteret is kaptak. A község ahol tud, egymásba kapaszkodva, hagyományait el nem feledve igyekszik előre, hogy utódaira egy jól működő, tiszteleten alapuló, kellemes közösséget hagyjon örökül.

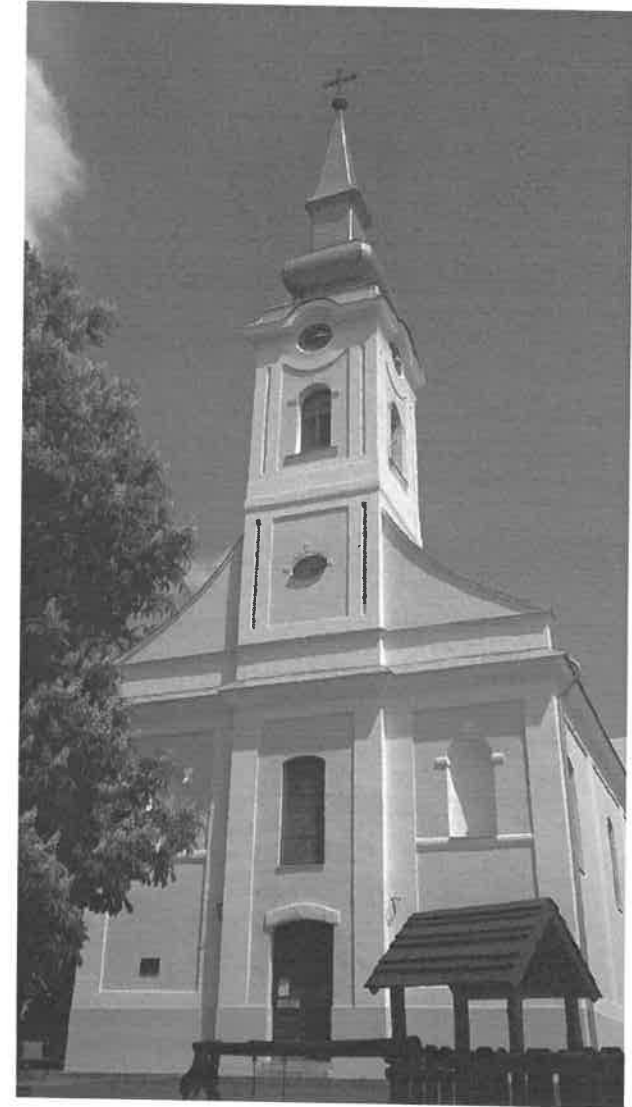
3. térkép Kataszteri Térkép

Településképi szempontból meghatározóak a község szakrális épületei.

A templom 1780-ban, a korábbi vert falú nádfedeles kis templom helyett, a bátmonostori apátság téglából Árpád-házi Szent Erzsébet tiszteletére épült, Grassalkovich Antal végrendeletében foglaltak szerint. 32,75 méter hosszú és 14 méter széles volt. Az első restaurálásra 1854-ben került sor. Foerk Ernő és Petrovách Gyula budapesti mérnök tanár tervei alapján 1913 májusára fejeződött be a templom új szentélyvel, kriptával, sekrestyével, oratóriummal és kereszthajóval való kibővítése. A kibővített templom 44 méter hosszú és 14 méter széles lett.

Kuts János plébánossága alatt, 1895-ben kőből és téglából épült meg, a Szent Anna tiszteletére emelt temetőkápolna.

ÖRÖKSÉGÜNK, ÉRTÉKEINK

Kegyeleti park, XIX. századi - XX. század eleji kőkeresztek, síremlékek.

A Bácsbokodon lévő keresztek, síremlékek egyrészt a lakosság vallásosságát jellemzi, másrészt sokat elárulnak a település múltjáról, az egykoron itt élő, dolgozó embereknek állítanak emléket. Ezek az emlékek sok esetben magukon viselik a felállításuk óta eltelt több mint száz év nyomát. A Kegyeleti Park az elhanyagolt síremlékeknek a méltó megőrzését tűzte ki célul, a tervek szerint emléket állít a településen élt magyar, német és horvát nép részére egyaránt. A Parkban több mint 250 kő, 31 kovácsoltvas és néhány régi fa sírjelet helyeztek el. A Park középpontjában elhelyezett háromnyelvű tábla a megbékélést, a békét hirdeti.

3

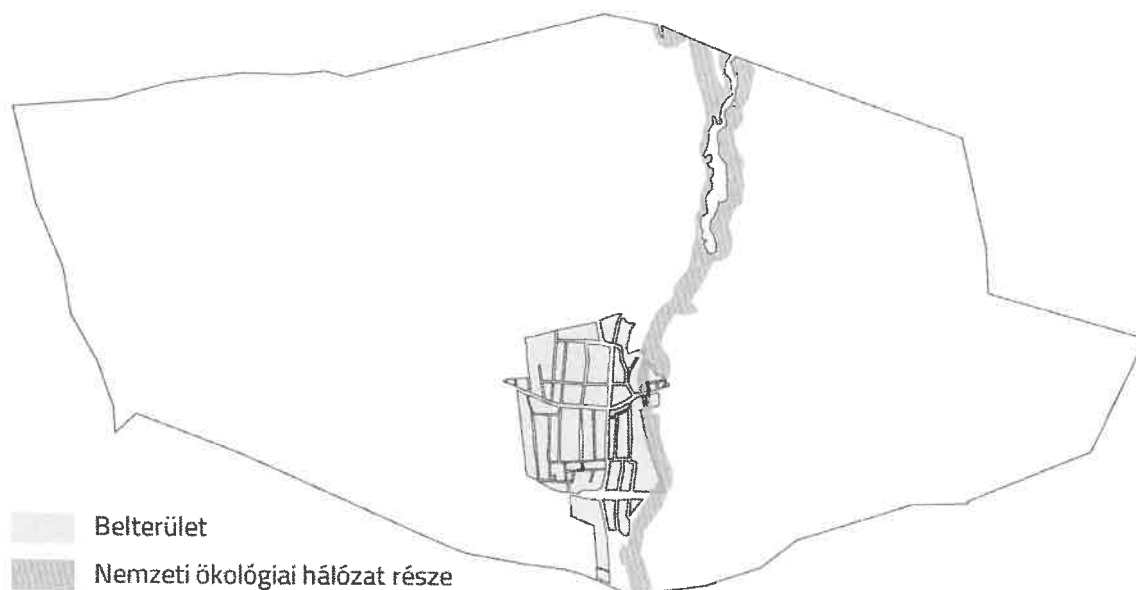

Természeti értékek

A Nemzeti ökológiai hálózat része a Kígyós-ér környezete, nádas, vízparti virágkákás stb. mocsarak, üde és nedves cserjések, hínarasok alkotta élőhelyegyüttes. Az eredeti természetes érmederben folyik a Bokodi-Kígyós csatorna. A faluközeli 600 méteres szakaszon húzódik a legkiterjedtebben a természetközeli növényzet.

Az érvölgyet a Kígyós oldalazó eróziójával alakította ki, itt szélesebben, mint a térségben egyébként jellemző érvölgyek esetében. Vidra életnyomok tapasztalhatók a horgásztavak legdélebbi töltésétől 250 méterre, délre a csatorna partján.

ELTÉRŐ ÉPÍTÉSZETI KARAKTEREK BEMUTATÁSA

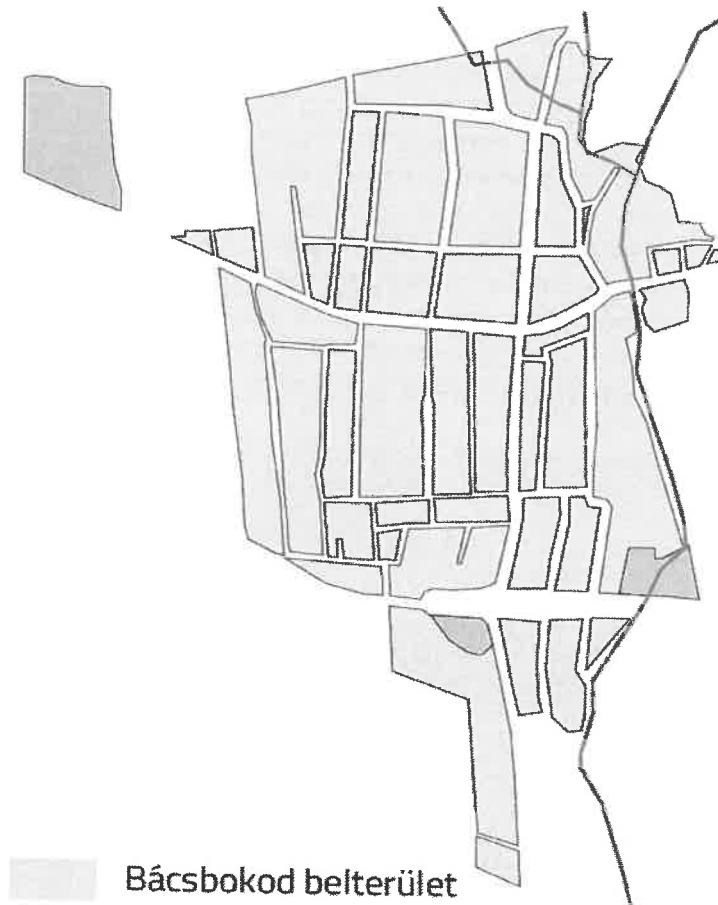
BÁCSBOKOD

Bácsbokodon - az arculati jellemzők tekintetében - három eltérő karakterű területész különböztethető meg.

A beépített és a még beépíthető területek zöme lakóterület. A XVIII. századi településmag és az innen leágazó sakkáblaszerűen kialakított utcák alkotják Bácsbokod falusias belterületi településrészt.

A település szélén, több helyen, de nem összefüggően találunk mezőgazdasági és feldolgozóüzemi telepeket. A részben a település szövetében, részben külterületen elhelyezkedő területek karakterükben eltérnek a faluszerkezettől, ezért külön karakterként határoljuk le. A harmadik karaktert a részben a Nemzeti ökológiai hálózathoz tartozó, részben mezőgazdasági művelés alatt álló külterületek jelentik, amelyek jelentéktelen népességgel rendelkeznek.

4

Bácsbokod belterület
 ipari és mezőgazdasági üzemi területek

Bácsbokod falu

A falu területén, a kialakult telkek, a telkek beépítése, a házak tömegformálása és az építészeti részletek őrzik még az egykori sváb karaktert és a falusi léptéket. A településközponti részen, a Gróf Széchenyi István utca, Hunyadi utca kereszteződése közelében sorakoznak Bácsbokod legjelentősebb intézményei és kereskedelmi egységei. A házak jellemzően az utcavonalon állnak, jellemzően az utcára merőleges telepítéssel, a település központjában az utcával párhuzamos tetőgerinc kialakítással. A főutak szélesek, két oldalt vízvezető árok, illetve jelentős zöld sáv választja el a házakat az úttesttől. Az utcaképet jellemzően a nyeregvetésű épületek oromfalának ritmusa határozza meg.

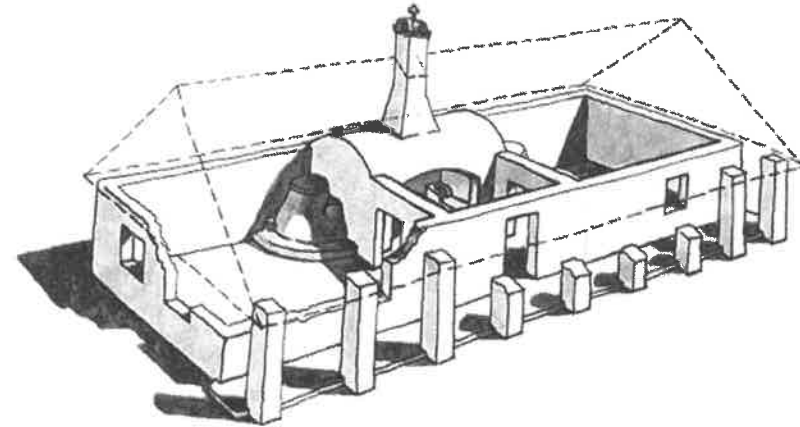
Történeti előzmények bemutatása

A XIX. században a középkor végén kialakult, háromhelyiséges parasztház a Kárpát-medence szinte minden táján általános. Helyiségei soros elrendezésűek, azaz egymás után következnek. Általában a ház rövid véggel fordul az utca felé, bejáratai a hosszú udvari homlokzatról nyílnak. Az utca felőli helyiség rendszerint szoba. Később bővítették több szobásra és előszeretettel alkalmazták a tornácot.

Bácsbokodon a csonkakontyolt nyeregtető volt a jellemző, gerincvonala az utcára merőleges. Az utcai homlokzaton osztópárkány látható, a felette lévő timpanonban két padlásszellőző kapott helyet. Az ablakok osztott üvegezésű faablakok voltak.

Az lakóházhoz később sok esetben cseréppel fedett, falazott kapuépítmény csatlakozott, fa kapuszárnyakkal, amit tömör téglakerítés folytatott, így alakult ki az egységes utcakép.

Bácsbokod egykori gazdagságának bizonyítékai a házbelsőket (einfuhrok és a tisztaszoba falát és mennyezetét) díszítő falfestmények, melyek számos polgári házban még ma is megtalálhatók. A XX. sz. elején készültek és Wittner Frigyes nevéhez köthetők a legjelentősebbek.

Ipari-mezőgazdasági üzemi területek

A településtől nyugatra található az Aranykalász Mezőgazdasági Szövetkezet sertéskombinátja. Bácsbokod déli részén a településhez kapcsolódva a Sole-Mizo Zrt tejüzeme, keletre gépalkatrészgyártót magában foglaló ipari terület helyezkedik el.

Ezeknek a településrészeknek az építészeti megjelenése jelentősen eltér a falu általános képétől, más a telekméret, magasság, telepítés, ezért önálló építészeti karakterként határoltuk le.

Bácsbokod külterület

Bácsbokod külterületén mezőgazdasági termőterület, Natura 2000-es természetvédelmi terület és horgásztó is van. A Kígyós-ér faluközei 600 méteres szakaszán húzódik a legkiterjedtebben a természetközeli növényzet. Északabbra a csatornától, nyugatra telepített nyaras található, még északabbra intenzíven használt horgásztavak húzódnak az érvölgyben.

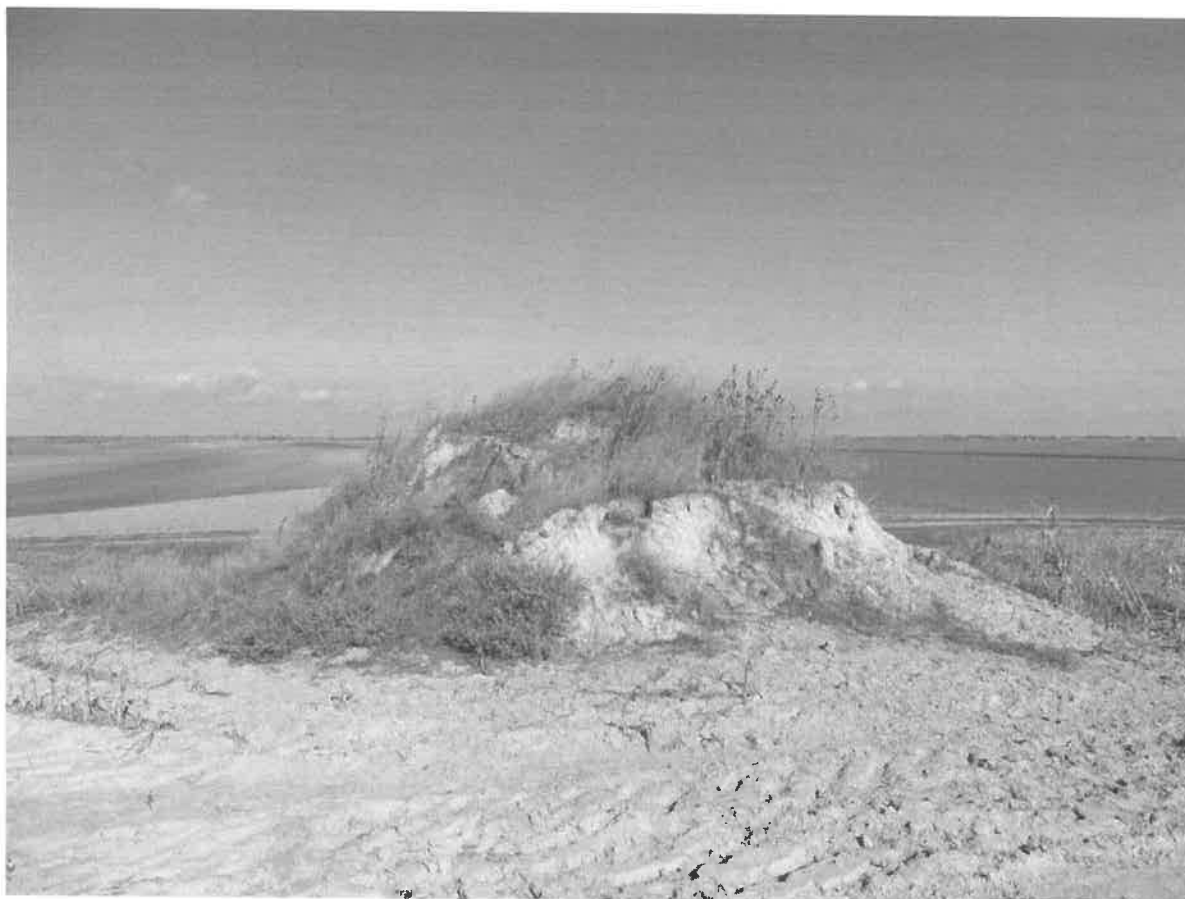
A horgásztó jellege szerint völgyzárógátas víztározó. A természet adta terepviszonyok mellett építettek egy gátat. Területe a nádasokkal együtt 21 hektár.

A tó mellett különleges, Bácsbokodra jellemző állattartásra szolgáló építmény, az úgynevezett búbos tyúkól található. A XX. század első felében a település minden tanyáján állt ilyen ól.

18 | Építészeti karakterek bemutatása

Bácsbokod környékén a löszös talaj a jellemző. A három szomszédos település közigazgatási határán ráhordásos halom alakult ki. A természetes vagy mesterségesen is magasított halom relatív magassága kb. 6 méter. Növényzetborítása gyomos, jellegtelen gyep. Ezen kívül, a település határában, a Rákosi-korszakban épített bunkereket is találunk.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Bácsbokod

5

ÁLTALÁNOS BEÉPÍTÉSI AJÁNLÁSOK

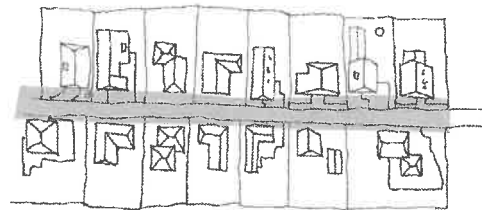
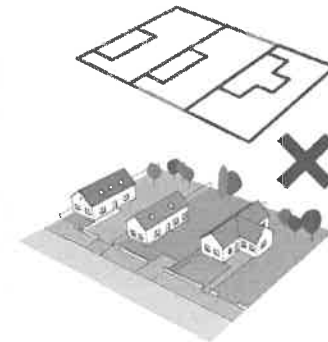
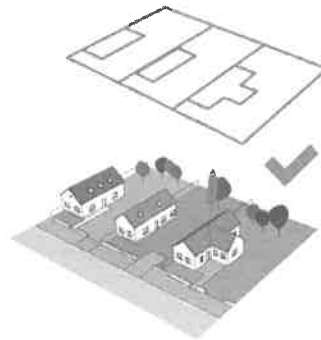
Az építészeti útmutatóban szereplő ajánlásainkkal szeretnénk segítséget nyújtani építész és építető számára, hogy a településen olyan épületeket, épületfelújításokat valósítsunk meg a jövőben, amelyek megőrzik a település egyedi hangulatát.

TELEPÍTÉS

Bácsbokod községben az utcavonalas telepítés a jellemző, a házak tömör kerítésekkel alkotott vonala ad egységes az utcaképet.

A településen, az oldalhatáron álló, utcára merőleges rendszerű kialakítás a leginkább jellemző, egyedül a település központjában találunk az utcával párhuzamos, zárt sorú beépítést.

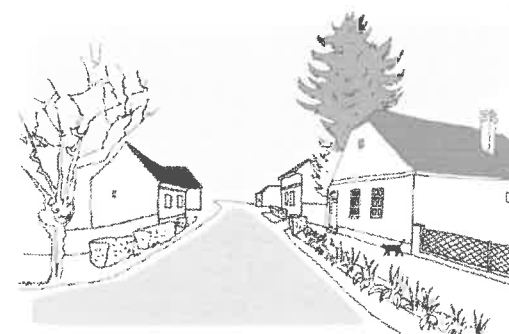
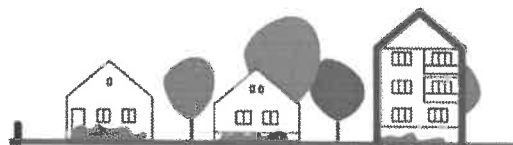
Új ház építéskor, javasolt az utcában meglévő épületek telepítéséhez illeszkedni. Indokolatlanul elforgatni a jellemző tengelytől nem javasolt.

MAGASSÁG

Településképi szempontból indokolt, hogy a jelenlegi szövetbe újonnan beilleszteni kívánt házak hasonló építménymagassággal épüljenek, mint a már meglévő épületek.

A Hunyadi János utca középső része és Mátyás király út kivételével az egyszintes házak a jellemzők. Ehhez javasolt illeszkedni.

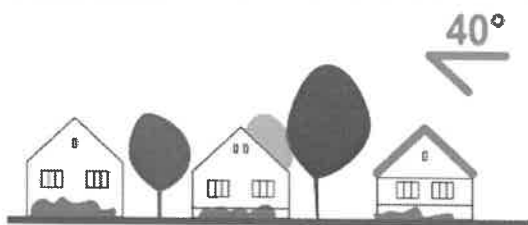

Példa tetőhajlásszög és magasság illeszkedésre.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Bácsbokod községben a meglévő lakóépületek tetőhajlásszöge javarészen 35-45 fok között van.

A meglévő település szövetbe épülő új házak is hasonló tetőhajlásszöggel épüljenek, mint a környezetükben lévők.

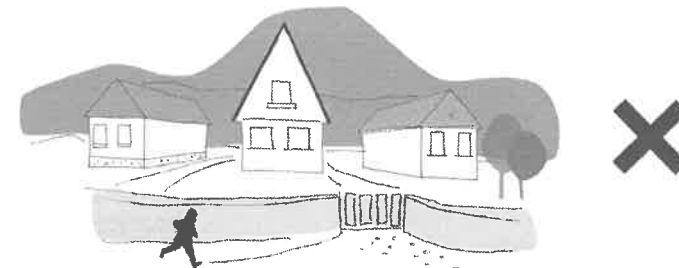
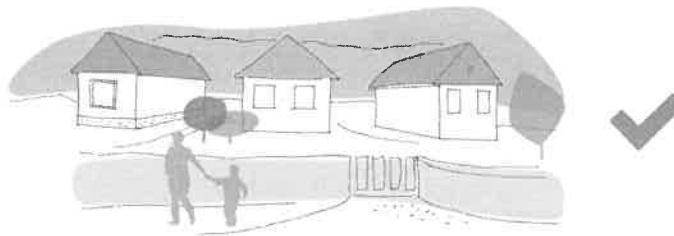
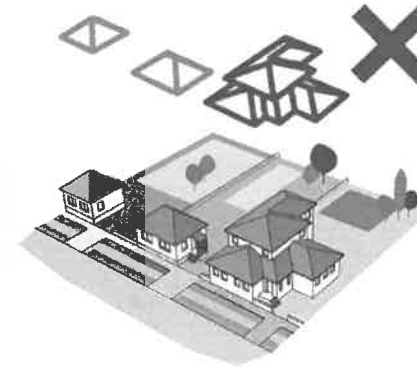
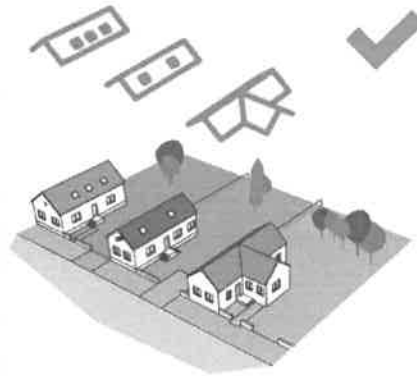
TETŐFORMA

A településen lévő tetőformák általában egyszerű, vagy kontyolt nyeregtetők, illetve sátoztetők.

A nyeregtetős, vagy ritkábban sátoztetős házakból álló utcaképbe nem javasolt tördelt, összetett tetőformájú épület elhelyezése, törekedjünk a szomszédos házakhoz hasonló formák alkalmazására.

A manapság divatos, „mediterrán” tetőhajlásszögű, tetőformájú ház nem illeszkedik a település karakterébe, ezért ilyen tetőformájú épület építése nem javasolt.

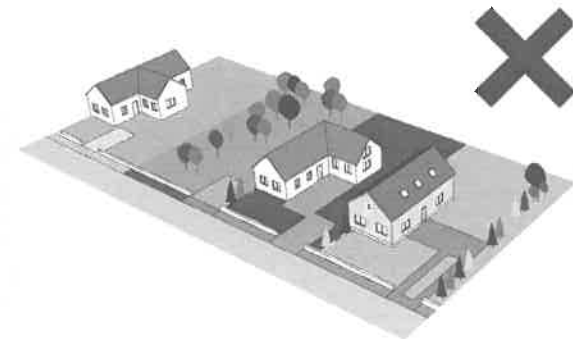
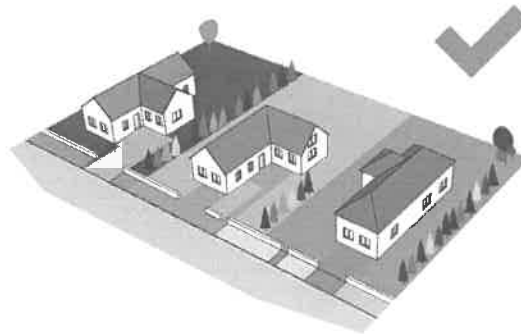
Példa a településen megfelelő tetőformára. A két szomszédos épület illeszkedik egymáshoz.

SZÍNEK

A homlokzatok színvilága a településen változatos, de ajánlott a fehér, vagy a pasztellszínek világos árnyalatainak használata. Kerülni kell a harsány, élénk színeket.

Nem elfogadhatóak a rikító fémlemezfedések vagy burkolatok sem.

Példa a településen megfelelő színhasználatra.

Javasolt fehér, vagy világos tónusú, pasztellszínű vakolat, sötét színű nyílászáró.

KERÍTÉS

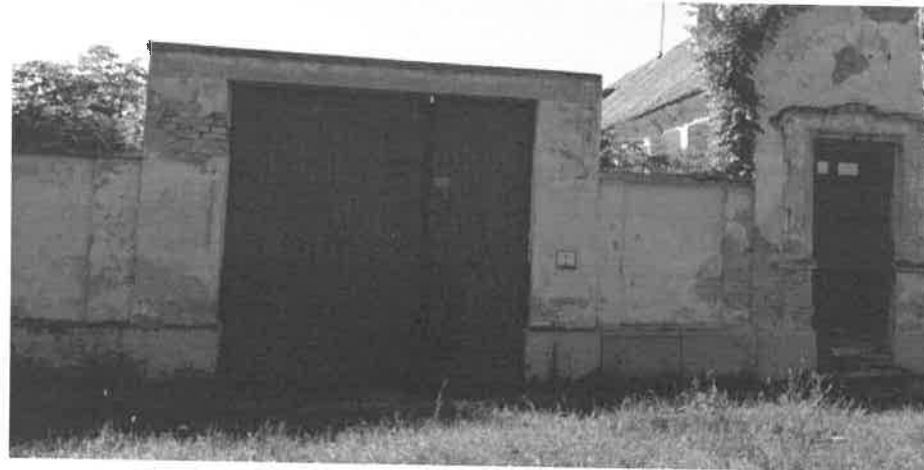
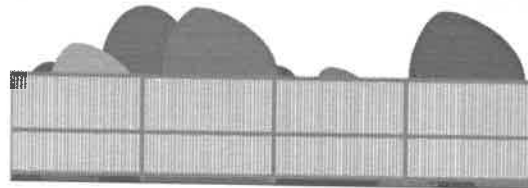
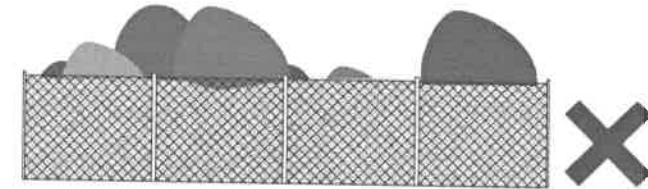
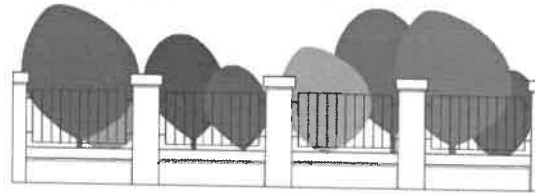
A település központjában az utcavonalas beépítés jellemző, épített kerítéssel. A többi részen, főként a peremterületeken az előkertes telepítés, áttört kerítésekkel. Új építésnél lehetséges még a tömör lábazatos, fakerítést is alkalmazni.

A tömör kerítéseket célszerű a ház színével egyező színű vakolt, esetleg téglafelülettel ellátni, felújítani.

Kerüljük a teljesen áttört nád-, vagy drótfonatos kerítést az utcafronton.

Jellegzetes bácsbokosi példa, ez a hagyományos épület, régi kerítéssel, amelyen a nagyméretű fa kapu adja meg a kapcsolatot az utca és az udvar között. Jobbra példák tömör kerítések változatos formálására. A képek nem a településen készültek.

KERÍTÉSEK

Bácsbokodon a tömör kerítéseknek számos változatát találjuk. Jellemző a fehér, vagy világos színű kerítésfalban sötét (általában vöröses, vagy barnás) színű kapu.

KERTEK

Előkertek, utcák

Utcavonalas beépítés esetén, az előkert közterületen, a járda és az úttest között alakul ki. Településkép szempontjából is meghatározó az utcák, utcai előkertek, közkertek, parkok szép, esztétikus megformálása. Bácsbokod utcái jellemzően szélesek, lehetőség van rá, hogy meghatározó zöldfelület jöjjön létre, fák, bokrok, virágok ültetésével. A szépen gondozott gyepek, virágok az egész utcaképet javíthatják.

Pihenőkert, konyhakert

A falu életében fontos szerepet töltött be a mezőgazdaság. A lakóházak mellett, mögött elhelyezkedő kert az emberek megművelték. Ma is nagyon jól mutat egy szépen rendben tartott, megformált konyhakert (a kép nem a településen készült). A XXI. században a kert már a pihenés színtere is. Bácsbokodon a tömör kerítések mögött intim belső udvar jöhet létre, amelyben a haszonkert mellett a pihenőkert is helyet kaphat.

Javasolt az éghajlatnak, a táj jellegének megfelelő növények, virágok ültetése.

Javasolt, jó példák, a képek a településen készültek:

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

A magyar népi építészet jellegzetes elemei voltak a tornácok. A tornác elhelyezkedését vizsgálva az alföldön az oldaltornác volt a jellemző forma, amely az esetenként az utcai homlokzataról is megnyitásra került. A településen, illetve a külterületen lévő horgásztónál is találunk példákat a tornácra. Balra lent egy felújított tornác Bácskában (nem a településen készült a kép) kellemes, belső udvari életteret alakít ki.

ANYAGHASZNÁLAT

Településképi szempontból **javasolt** a cserép, mint héjazati anyag. Szép bácsbokodi példák.

Kerülendő a településképi szempontból káros hullámpala, piros, vagy kék színű fém hullámlemez. Nem a településen készült képek!

AJTÓK, ABLAKOK, KAPUK

Jó példák a településről:

Bácsbokodon a központi településmagon kívül, az utcavonalas beépítésű részeken, a kapu jellemzően a főhomlokzattól külön épült. Itt a főhomlokzat hangsúlyos eleme az osztott üvegezésű faablak.

A település központjában találunk néhány nagyméretű fa kaput, amelyek meghatározzák az épület utcai homlokzatát. Nyílászárók javasolt színvilága a barna, sötétbarna, sötétzöld.

A reklámhordozók elhelyezését körültekintően végezzük!

HOMLOKZATKÉPZÉS

Az Észak-Bácskai régió svábok lakta falvaira jellemző módon a településközpont épületei javarészt utcával párhuzamos gerincű nyeregtetővel épültek, mely meghatározza a homlokzatok építészeti karakterét.

A homlokzatokon általában találunk vakolatdíszeket, karakteres elemei a keményebb vonalú párkányok, szemöldökök, tagozatok. Több esetben találunk domborműveket, illetve az ajtók, ablakok felett a klasszicizmusra jellemző timpanont.

A település nagy részén az épületek utcára merőleges gerincű csonkakontyont nyeregtetővel, tűzfalas megoldással épültek, amely a homlokzat karakterét meghatározza.

A homlokzaton, alföldi falvakra jellemzően három ablak, vagy két ablak és egy ajtó található, a timpanonban füstlyukak és sok esetben falfülke található.

Itt is láthatók vakolatdíszek, főként az ablakok keretezése jellemző, kis falpillérekkel, pilaszterekkel, könyöklőpárkánnyal, illetve a XX. század elején épült házaknál a népi klasszicizmusra stílusjegyeként a karakteres homlokzati osztópárkány.

Bácsbokodon a házak nem egyformák, egyaránt találunk klasszicista, romantikus és eklektikus homlokzatokat. A népi építészet szép emlékeinek megőrzése, felújítása fontos feladat.

RÉSZLETEK

A település épületein megtaláljuk a népi építészet különböző történeti stílusainak részlet megoldásait.

A lakóházakon, középületeken az osztópárkány mellett, vakolatkeretezések, domborművek, szobrok láthatók az ablakok, ajtók környezetében a háromszögben pedig füstlyukak, vagy az építés évszáma.

Településképi szempontból lényeges a közterületeken lévő tárgyak igényes részletképzése, amelyből szintén találunk a településen szép példákat.

MAI PÉLDÁK

Régi, népi építészeti karaktert hordozó épületek felújítása, átalakítása.

Népi építészeti értéket hordozó épületek gondos felújítása fontos feladat. Bácsbokodon utcavonalas beépítés jellemző, magas, tömör kerítéssel. Ennek előnye, hogy védett belső udvar tud kialakulni. Figyeljünk oda a belső udvar burkolatának, zöldfelületeinek igényes kialakítására. Erre, példa jobbra egy bácskai ház (a kép nem a településen készült).

Lent Bácsbokodi lakóépület, gondozott előkerttel, felújított homlokzattal. Ügyeljünk arra, hogy az utcai homlokzat karakterét őrizzük meg, ne helyezzünk el stílusidegen nyílászárót, de ne is falazzuk be. Az udvar, a kert felé nyithatunk akár nagyobb

Bácsbokodon sok szép régi házat találunk, több esetben egész házsort. Értékeink megőrzése fontos feladat!

100 éves házban is lehet XXI. századi életteret kialakítani.

6

Új építésű ingatlanok a településen

Bácsbokodon az utóbbi években felújítottak egy sportcsarnokot, és építettek szállásépületet is. A sportcsarnok bejáratának kialakításakor igyekeztek a település karakteréhez illeszkedni, kicsit feloldva az épület tömegéből fakadó különbséget.

A vendégház homlokzati kialakításánál a tömeget a hagyományos régi épületek léptékének megfelelő egységekre osztották.

UTCÁK, TEREK

7

A településközpontban, a főutak találkozásánál kialakuló téren, található a templom és fontosabb középületek. A Hősök terén szépen gondozott parban köztéri szobrok, műalkotások vannak. Bácsbokodon sok a zöldfelület, a templom előtti parkon kívül, a temetőben és környékén is találunk gondozott zöldterületet.

Az utcákon zöldfelületi sáv választja el a főutat az épületektől.

Parkok, zöldterületek, virágok

Bácsbokodon nagyon sok a szépen gondozott közterület, amelyeken virágokat ültettek.

Parkok, terek, zöldterületek

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

Az épületek homlokzatára a színes fényreklám helyett a hagyományos cégérek elhelyezése **javasolt**, a házak falaira, illetve a kerítésre kerülő reklámok mérete, legfeljebb 0,5 m² lehet.

A képeken jó példák reklámordozó elhelyezésre, a fotók nem a településen készültek.

IMPRESSZUM

BÁCSBOKOD NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Bácsbokod honlapcíme : www.bacsbokod.hu

Bácsbokod emailcíme : onkormanyzat@bacsbokod.hu

Bácsbokod postai címe : 6453 Bácsbokod, Gróf Széchenyi István utca 80.

Telefon : +36-79-451-188

Polgármester : Kovács László

Főépítész : Farkas István

Főépítész emailcíme : bacsbokod@foepitesz.com

SZERKESZTETTE:

Farkas István főépítész,
Németh István okl. építészmérnök,
Mórucz László építészmérnök

SZÖVEG:

Németh István okl. építészmérnök,
Horváth Adrienne településtervező

FOTÓ: : Farkas István

GRAFIKAI TERVEZÉS : Németh István, Mórucz László

Bácsbokod, 2017. szeptember 11.

A Települési Arculati Kézikönyben felhasználtuk Bácsbokod Nagyközség honlapján lévő fotókat.

A kézikönyvben szereplő fotók nem kizárólag a településen készültek!

Az építészeti útmutató, a mai példák és a reklámhordozókkal kapcsolatos témakörökben szereplő javaslatok között, máshol készült fényképeket is beillesztettünk saját adatbázisunkból, hogy olyan mintákat tudjunk bemutatni, amely a település arculatát, karakterét kedvező irányba módosíthatja.

